

Chojnice, dnia 19 sierpnia 1933 r.

ORĘDOWNIK POWIATOWY

POWIATU CHOJNICKIEGO

Nr. 34

T R E Ś Ć :

DZIAŁ URZĘDOWY:

92. Przedruk z Dziennika Ustaw Nr. 35/1933 r. poz. 294: Ustawa z dnia 23 marca 1933 r.
o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego 133

DZIAŁ URZĘDOWY

92

Przedruk z Dziennika Ustaw Nr. 35/1933 poz. 294.

U S T A W A

z dnia 23 marca 1933 r.

o częściowej zmianie ustroju samorządu

terytorjalnego.

(Ciąg dalszy.)

(5) Jeżeli władza odmówiła zatwierdzenia wyborów przełożonego gminy lub jego zastępcy, następują nowe wybory, które wymagają zatwierdzenia władz bezpośrednio wyższych; jeżeli jednak zatwierdzenia pierwszych wyborów odmówił Minister Spraw Wewnętrznych, bądź Rada Ministrów, wybory następne podlegają zatwierdzeniu władz tych samych. Jeżeli ponowny wybór przełożonego gminy lub jego zastępcy nie doszedł do skutku w terminie oznaczonym lub nie uzyskał zatwierdzenia, władza, powołana do zatwierdzenia pierwszych wyborów, ustanawia tymczasowego przełożonego gminy lub tymczasowego zastępcę przełożonego gminy, którzy sprawują urząd do czasu zatwierdzenia ponownego wyboru. Rada gminy może dokonać wyboru w każdym czasie.

(6) Starosta powiatowy może wydać decyzję odmowną po zasięgnięciu opinii wydziału powiatowego, wojewoda zaś — opinii wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej).

(7) O ile radni w ciągu roku o 1 dnia powołania tymczasowego przełożonego gminy lub jego zastępcy w myśl postanowień ustępu poprzedniego nie dokonali wyboru albo wybrali kandydata, który nie uzyskał zatwierdzenia, rada gminy winna być rozwiązana. Wybory do nowej rady powinny się odbyć w ciągu następnych trzech miesięcy.

(8) Sprawę uposażenia tymczasowych przełożonych gminy i zastępców, powołanych w trybie ust. (4) i (5), reguluje art. 74.

(9) W sprawach, o których mowa w niniejszym artykule, z wyjątkiem spraw, uregulowanych w ust. (6), starosta powiatowy i wojewoda wydają decyzje po zasięgnięciu opinii wydziału powiatowego, względnie wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej).

Art. 51. Przełożeni gminy i ich zastępcy składają na ręce władzy, powołanej do ich zatwierdzenia, albo na ręce jej przedstawiciela przysięgę, że wiernie przestrzegają będą ustaw i sumiennie wypełniają obowiązki służbowe. Osoby, których religja nie pozwala na składanie przysięgi, oraz osoby, nie należące do żadnego prawnie uznanego wyznania, składają przyrzeczenie. Rotę przysięgi i przyrzeczenia ustala Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 52. (1) Czynności służbowe zawodowych członków zarządu gminy powinny stanowić ich główne zajęcie. W szczególności zawodowi członkowie zarządu gminy nie mogą oddawać się poza

urzędem płatnym zajęciom, których wykonywanie pozostawaloby w sprzeczności, bądź przeszkalałoby w wykonywaniu obowiązków służbowych albo mogłoby wywołać uzasadnione podejrzenie o stronnictwo lub interesowność. Wydawanie w tych sprawach decyzji należy w stosunku do przełożonych gminy do władzy nadzorczej, w stosunku zaś do pozostałych zawodowych członków zarządu — do przełożonego gminy.

2(2) Podwójci, wiceburmistrz i wiceprezydent są zastępcami i pomocnikami przełożonego gminy, wchodzi zaś we wszystkie jego prawa i obowiązki tylko w razie nieobecności lub niemożności pełnienia przez niego czynności służbowych.

(3) W miastach, w których w myśl art. 37 ust. (2) jest więcej niż jeden wiceprezydent, wszyscy wiceprezydenci są pomocnikami prezydenta miasta i zastępują go w zakresie przez niego ustalonym. Jeden z nich zastępuje prezydenta miasta w czasie nieobecności lub niemożności pełnienia przez niego czynności służbowych. Do zastępcy mają zastosowanie w tym czasie postanowienia ust. (2) niniejszego artykułu.

(4) Praca ławników ogranicza się do udziału w posiedzeniach kolegium zarządu gminy oraz w posiedzeniach komisji, wyłonionych przez zarząd gminy, a ponadto do opracowywania i referowania na posiedzeniach zarządu na zlecenie przełożonego gminy poszczególnych spraw bieżących. Postanowienie to nie wyklucza większego dobrowolnego udziału ławników w pracach bieżących zarządu z zastrzeżeniem, że wszelkie prace w tym zakresie są honorowe (art. 53).

Art. 53. (1) Tytułem wynagrodzenia za wykonywanie obowiązków służbowych przełożony gminy oraz każdy zawodowy wiceburmistrz i wiceprezydent pobierają przez czas sprawowania mandatu stałe uposażenie z funduszy gminy według norm, określonych w obowiązujących przepisach i uchwałach rady gminy.

(2) Wysokość uposażenia wójtów ustala wydział powiatowy po wysłuchaniu opinii rady gminnej w granicach obowiązujących przepisów.

(3) Innym członkom zarządu gminy, nie wymienionym w ust. (1), można w okresie piastowania mandatu przyznać jedynie diety za udział w posiedzeniach kolegium zarządu albo odszkodowanie z tytułu wykonywanej pracy w poszczególnych przypadkach, odpowiadające jej rodzajowi i ilości czasu, poświęconego gminie, tylko wówczas, gdy osoby te wskutek udziału w pracach zarządu gminy ponoszą znaczny uszczerbek w zarobkach w swoim zawodzie.

(4) Zawodowym członkom zarządu gminy oraz pozostałym po nich wdowom i sierotom przysługują prawa do zaopatrzenia emerytalnego (pensji wdowiej i sierocej) i do odprawy z funduszy emerytalnych w wymiarze i na zasadach, dotyczących pracowników gminy.

(5) Jeżeli gmina nie uregulowała we własnym zakresie sprawy zaopatrzenia emerytalnego swoich pracowników, wówczas prawa emerytalne

zawodowego członka zarządu gminy, jak również na wypadek jego śmierci prawa wdowy i sierot po nim powinny być przed dokonaniem wyboru określone odrębną uchwałą rady gminy, która uzyskuje moc prawną po zatwierdzeniu jej przez właściwego wojewodę przy współudziale z głosem stanowczym wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej), a w stosunku do miasta stoł. Warszawy przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

(6) Zaopatrzenie emerytalne dla zawodowego członka zarządu gminy nie może być mniejsze od norm następujących: po wysłużeniu w danej gminie 10 lat — trwale zaopatrzenie emerytalne w wysokości co najmniej 35 proc. ostatnio pobieranego z funduszy gminy uposażenia służbowego, które służy za podstawę do wymiaru zaopatrzenia emerytalnego pracowników samorządowych; za każdy następny rok służby na stanowisku zawodowego członka zarządu tej samej gminy aż do chwili wysłużenia pełnych 15 lat służby — 2,4 proc., za każdy zaś dalszy jej rok — 2,8 proc. powyższego uposażenia. Zaopatrzenie emerytalne nie może w żadnym razie przekraczać 92 proc. uposażenia służbowego, które służy za podstawę do wymiaru emerytury. Na podstawie uchwały rady gminy mogą być zawodowemu członkowi zarządu gminy zaliczone do wysługi emerytalnej lata pracy w innych związkach samorządowych lub innej służbie publicznej, o ile za lata powyższej pracy nie przysługuje prawo do osobnego wymiaru emerytury.

(7) Zawodowym członkom zarządu gminy potrąca się z wynagrodzenia służbowego przez cały czas sprawowania mandatu składkę emerytalną w wysokości, dotyczącej pracowników danej gminy, w przypadku zaś przewidzianym w ust. (5), według norm, zawartych w ustawie z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszy państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 42, poz. 380).

(8) Prawa, przewidziane w ust. (4), (5) i (6), nie mogą doznać uszczuplenia w przypadkach, gdy osoby, o których mowa w tych ustępach, nie zostaną wybrane lub nie zostaną zatwierdzone na następną dziesięcioletnią kadencję. Jeżeli jednak osoby te odmówią przyjęcia wyboru bez uzasadnionej przyczyny, gmina może zastąpić stałe zaopatrzenie emerytalne przez jednorazową odprawę w wysokości równej uposażenia miesięcznemu, pomnożonemu przez ilość lat, prześluzonych w tej gminie. Za przyczyny, uzasadniające odmowę przyjęcia wyboru, uważać należy jedynie: urzędowo stwierdzoną niezdolność do służby, przekroczony 60 rok życia oraz sprawowanie mandatu płatnego członka zarządu gminy co najmniej przez lat 20. Jeżeli osoby te odmówiły przyjęcia wyboru z powodu objęcia jakiegokolwiek stanowiska publicznego, do którego jest przywiązane stałe wynagrodzenie i na stanowisku tem nie będzie im zaliczony do wysługi emerytalnej czas służby w samorządzie, wówczas nie tracą one praw do zaopatrzenia emerytalnego w gminie, lecz ulega ono zawieszeniu na czas zajmowania tego stanowiska; gdy jednak osoby te nie obejmą takiego stanowiska w ciągu trzech miesięcy od dnia wyboru, wówczas odmowę przyjęcia mandatu uważa się za nieuzasadnioną.

(9) Zawodowi członkowie organów zarządzających, zwolnieni z zajmowanych stanowisk w okresie służby próbnej (art. 50 ust. 3), nie nabywają prawa do trwałego zaopatrzenia emerytalnego, natomiast uzyskują prawo do jednorazowej odpłaty z funduszu danego związku samorządowego w wysokości trzymiesięcznego uposażenia służbowego, jeżeli nie wracają na poprzednio zajmowane stanowiska.

(10) Do osób, pobierających zaopatrzenie emerytalne w myśl postanowień niniejszego artykułu, stosuje się odpowiednio postanowienia, zawarte w art. 25 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 42, poz. 380).

Rozdział 7.

Gmina uzdrowskowa o charakterze użyteczności publicznej.

Art. 54. (1) Upoważnia się Radę Ministrów do znoszenia w drodze rozporządzenia komisji uzdrowskowych i wydziałów wykonawczych w uzdrowskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej.

(2) W przypadkach, przewidzianych w ust. (1), uprawnienia i zobowiązania funduszu kuracyjnego przechodzą na gminę, uprawnienia zaś komisji uzdrowskowej i wydziału wykonawczego — na odpowiednie organa ustrojowe gminy, których zakres działania w sprawach uzdrowskowych ustala Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

Art. 55. (1) W każdej gminie uzdrowskowej po zastosowaniu do niej postanowienia, zawartego w art. 54 ust. (1), na czele zarządu może stać tylko zawodowy przełożony gminy. W gminach miejskich wojewoda przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym może ustanowić obowiązek powołania również zawodowego wiceburmistrza.

(2) W gminach, będących uzdrowskami o charakterze użyteczności publicznej, wybory wszystkich członków zarządu gminy podlegają zatwierdzeniu właściwego wojewody; w sprawach tych stosuje się postanowienia, zawarte w art. 50.

(3) We wszystkich sprawach, dotyczących samorządu gminy i uzdrowska, nadzór nad gminami uzdrowskowymi, po zastosowaniu do nich art. 54 ust. (1), sprawują właściwi terytorjalnie wojewodowie z zachowaniem przepisów, zastrzegających współdziałanie z nimi wydziałów wojewódzkich (izb wojewódzkich). Niektóre uprawnienia wojewodów w powyższym zakresie Minister Spraw Wewnętrznych może przekazać właściwym wydziałom powiatowym, wydając zarządzenia takie w sprawach, przejętych przez gminę po funduszu kuracyjnym, komisji uzdrowskowej i wydziale wykonawczym (art. 54 ust. (2) w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

Rozdział 8.

Powiatowe związki samorządowe.

Art. 56. Członkami rady powiatowej są radni i członkowie wydziału powiatowego.

Art. 57. (1) Do rady powiatowej wybierają ranych kolegią wyborczą, złożoną z radnych i członków zarządów gmin wiejskich i miast, nie wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, przyczem poszczególne kolegią wyborcze mogą obejmować wyborców z dwóch i więcej gmin.

(2) Kolegią wyborczą, o których mowa w ustępie poprzedzającym, pod przewodnictwem przełożonego gminy wybierają: we wszystkich gminach wiejskich, jak również w miastach, liczących do 10.000 mieszkańców, dwóch radnych; w miastach, liczących powyżej 10.000 do 15.000 mieszkańców — trzech; w miastach, liczących ponad 15.000 do 20.000 mieszkańców — czterech, w miastach zaś, liczących powyżej 20.000 mieszkańców — pięciu radnych.

(3) W razie złożenia lub utraty mandatu przez radnego muszą być zarządzane wybory uzupełniające, których dokonywa właściwe kolegium wyborcze. Postanowienie to dotyczy również przypadków, gdy kolegium wyborcze jednej z gmin zostanie odnowione na skutek rozwiązania lub zakończenia kadencji.

(4) Wybory do rad powiatowych są jawne, a na żądanie 1/5 obecnych członków kolegium wyborczego — tajne. Jeżeli kolegium wyborcze wybiera dwóch radnych, każdy wyborca głosuje na jednego z kandydatów, uprzednio zgłoszonych, za wybranych zaś uznaje się tych dwóch kandydatów, którzy otrzymali kolejno największą ilość głosów. Jeżeli na kolegium wyborcze przypada więcej niż dwa mandaty, wybory do rady powiatowej są stosunkowe.

(5) Członków wydziału powiatowego wybiera rada powiatowa w głosowaniu tajnym i stosunkowym.

(6) Regulaminy wyborcze wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 58. Przepisy art. 42, dotyczące miast, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, stosuje się do rad i wydziałów powiatowych.

Art. 59. (1) Przewodniczący wydziału powiatowego i jego urzędowy zastępca (zastępca starosty powiatowego) pobierają z funduszu powiatowego związku samorządowego stały dodatek pieniężny, który stanowi dla przewodniczącego wydziału powiatowego 100 proc., dla jego zastępcy 25 proc. uposażenia, pobieranego ze Skarbu Państwa. Wysokość powyższych dodatków pieniężnych może Minister Spraw Wewnętrznych czasowo obniżyć na obszarze całego Państwa lub poszczególnych województw w miarę uznania, że wymaga tego stan finansowy powiatowych związków samorządowych.

(2) Jeżeli powiatowy związek samorządowy dostarcza przewodniczącemu wydziału powiatowego lub jego zastępcy mieszkania w naturze, ma ono charakter mieszkania służbowego i stosuje się do niego odpowiednio przepisy art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 września 1926 r., zmieniające niektóre postanowienia ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 540). Za mieszkanie takie płaci Skarb Państwa powiatowemu związkowi samorządowemu czynsz w wysokości dodatku mieszkaniowego starosty powiatowego, bądź jego zastępcy, którym dodatek ten w takich razach nie przysługuje.

(3) Jeżeli przewodniczący wydziału powiatowego lub jego zastępcę otrzymuje od powiatowego związku samorządowego poza mieszkaniem inne świadczenia w naturze, wówczas z wynagrodzenia, o którym mowa w ust. (1), potrąca się wartość takich świadczeń, obliczoną według norm, ustalonych przez wojewodę po wysłuchaniu opinii wydziału wojewódzkiego. Wartość świadczeń w naturze nie może przekraczać wysokości dodatku pieniężnego określonego w ust. (1).

(4) Wymieniony w ust. (1) dodatek samorządowy wypłacają przewodniczącym wydziału powiatowego oraz ich zastępcom łącznie z uposażeniem służbowym kasy skarbowe na rachunek sum należących danemu powiatowemu związkowi samorządowemu.

(5) Poza dodatkami, przewidzianymi w niniejszym artykule, ani powiatowe związki samorządowe, ani inne osoby prawa publicznego, jak również ich zakłady i przedsiębiorstwa nie są uprawnione do przyznawania na korzyść przewodniczących wydziałów powiatowych i ich zastępców jakichkolwiek świadczeń pieniężnych lub w naturze. Postanowienie to nie dotyczy wynagrodzeń ze związków międzykomunalnych, obejmujących parę powiatów i obliczonych na zysk.

(6) Postanowienia ustępu poprzedniego nie dotyczą diet i zwrotu kosztów podróży przy wyjazdach służbowych w sprawach powiatowego związku samorządowego poza granice powiatu. Należności te oblicza się podług przepisów, obowiązujących w tej mierze funkcjonariuszów państwowych.

Art. 60. Postanowienia, zawarte w art. 46 ust. (6), stosuje się odpowiednio do korespondencji i dokumentów urzędowych powiatowego związku samorządowego.

Rozdział 9.

Kontrola wewnętrzna (własna) w związkach samorządowych.

Art. 61. Prawo bezpośredniej kontroli nad czynnościami biur zarządu gminy oraz nad czynnościami urządzeń zakładów i przedsiębiorstw związku samorządowego należy do przełożonego gminy.

Art. 62 (1) Stałym organem rady gminnej, miejskiej i powiatowej w zakresie kontroli nad działalnością finansową i gospodarczą organów zarządzających są powołane przez te rady komisje rewizyjne.

(2) Komisja rewizyjna jest organem kolegialnym. Liczbę członków oraz zasady działalności komisji rewizyjnej ustala uchwalony przez organ stanowiący regulamin jej czynności, który podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

(3) Rady gminne, miejskie i powiatowe wybierają przewodniczących, zastępców przewodniczących i członków komisji rewizyjnych zśród siebie lub z poza swego grona. Na stanowisko powyższe mogą być powołane tylko osoby, które oprócz prawa wybieralności do rady, dokonywanej wyboru, władają językiem polskim w słowie i piśmie. Członkowie organu zarządzającego danego związku samorządowego nie biorą udziału w głosowaniu nie mogą być wybierani do komisji rewizyjnej tego związku.

(4) Do komisji rewizyjnej rady powiatowej nie mogą być wybierani członkowie organu zarządzającego gmin wiejskich i miast, nie wydzielonych z powiatowego związku samorządowego.

(5) Do zakresu działania komisji rewizyjnej należy:

- a) bezpośrednia kontrola nad całokształtem i poszczególnymi kierunkami działalności danego związku samorządowego zarówno w zakresie administracji, jak jego urządzeń zakładów i przedsiębiorstw pod względem prawidłowości i zgodności tej działalności z obowiązującymi przepisami, z postanowieniami statutów i uchwał organu stanowiącego oraz budżetem i zasadami oszczędności w gospodarce publicznej, jak również
- b) należyte informowanie o stwierdzonym stanie rzeczy w powyższym zakresie organu stanowiącego.

(6) Z zakresu działania komisji rewizyjnej wyłączone są sprawy, o których mowa w art. 48.

(7) Komisja rewizyjna, jak również z jej upoważnienia co najmniej dwóch członków łącznie ma po uprzednim porozumieniu z przewodniczącym (kierownikiem) organu zarządzającego do stępu do kasy oraz do wszystkich ksiąg i dokumentów rachunkowych i kasowych w biurach zarządu oraz w zakładach i przedsiębiorstwach związku samorządowego.

(8) Komisja rewizyjna ma prawo korzystać z pomocy powołanych przez siebie rzeczoznawców.

(9) Jeżeli przewodniczący komisji rewizyjnej nie jest radnym, ma prawo brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach rady, na których są rozpatrywane wnioski i sprawozdania komisji rewizyjnej.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Adres redakcji i administracji „Orędownika Powiatowego powiatu chojnickiego”: Wydział Powiatowy Chojnicki, Chojnice, tel. 99.

Prenumerata: za rok 8,— zł, za kwartał 2,— zł,— zł. Cena niniejszego numeru 15 groszy.

Członkami drukarni „Dziennika Pomorskiego” Chojnice

Cena ogłoszeń: wiersz jednolamowy 50 gr.